

CARRERES TÈCNIQUES EN EL MARC DE BOLONYA

*Resum de la contribució del Sr. Ramon Vilaseca i Alavedra,
Director general d'Universitats de la Generalitat de Catalunya*

Actualment les universitats catalanes estan plenament conscienciades sobre la importància de l'adaptació de la seva activitat formativa al denominat Espai Europeu d'Educació Superior (EEES). Aquesta adaptació és important per dos motius: d'una banda, per assolir unes estructures de les titulacions que siguin semblants (si bé no necessàriament idèntiques) a les de la resta de països europeus, de manera que facilitin la mobilitat tant dels estudiants com dels titulats en el moment del desenvolupament de la seva activitat professional, i al mateix temps contribueixin a incrementar la cohesió europea. I, d'altra banda, per millorar la formació de les persones, en el sentit que aquesta formació s'adapti millor a les necessitats de la persona com a membre actiu, conscient i responsable de la societat. En particular, l'estudiant o estudianta, al finalitzar els seus estudis superiors, hauria d'haver adquirit no sols un conjunt idoni de coneixements, sinó també altres competències, genèriques o específiques de la seva àrea, igualment necessàries per al desenvolupament de la seva tasca professional en el futur. I, tot això, sense oblidar que la formació, avui en dia, no es pot assolir tota de cop, diguem entre els 18 i 22 anys d'edat, sinó que, degut a la gran rapidesa dels canvis en el món tecnològic, econòmic, social, científic, etc. actual, serà necessari continuar l'aprenentatge al llarg de la vida.

Pel que fa referència a la primera motivació, la de l'establiment d'una estructura similar de titulacions, actualment està en marxa, a nivell de l'estat, l'establiment del "catàleg" de titulacions de Grau, el qual hauria de quedar completat d'aquí uns pocs mesos. Des del punt de vista del govern de la Generalitat, aquest catàleg, que en diversos països europeus ni tan sols existeix, hauria de ser flexible, obert a la incorporació fàcil de noves titulacions, quan alguna universitat del país, d'acord amb el seu govern autonòmic, en faci alguna nova proposta. Titulacions, això sí, que tinguin sentit de cara a l'establiment d'un perfil formatiu per al titulat que sigui útil per a la societat, ja sigui a nivell més local o més universal. I millor si la nova titulació té algun referent similar a nivell europeu.

La flexibilitat, d'altra banda, fora bo que s'estengués també a la durada de la titulació, si bé tenint en compte la situació en altres països, per tal d'intentar adoptar, si és possible, durades similars. A aquest respecte, la durada majoritària per a les titulacions de Grau en els països europeus és de 180 ECTS (l'ECTS és el crèdit europeu, que mesura la quantitat total de temps de l'estudiant necessari per a completar una matèria o assignatura). A més, en els darrers documents publicats per la Unió Europea (en particular en el document d'abril de 2005 sobre la mobilització del capital intel·lectual europeu), aquesta recomana estudiar la possibilitat d'atorgar ja algun tipus de titulació quan l'estudiant hagi assolit 120 ECTS d'estudis superiors. Caldria tenir present, al nostre país, aquests fets, per facilitar la mobilitat d'estudiants i titulats, i prendre també en consideració que aquestes titulacions curtes poden ser útils per a moltes sortides professionals. A més, d'altra banda, poden permetre estalviar recursos a les universitats per a l'establiment de Màsters més complets, de fins

a 120 ECTS, que els estudiants podrien seguir sense haver de cursar un nombre total massa elevat de crèdits.

Per als nous Programes Oficials de Postgrau, que podran incloure titulacions de Màster i de Doctorat, la normativa estatal ja està gairebé completa, i en aquests moments les universitats catalanes estan preparant les seves propostes per al curs 2006/07, les quals hauran de ser presentades al Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) abans del 15 de novembre de 2005, per a la seva aprovació. Els estudis oficials de Postgrau en les universitats públiques s'impartiran a preu públic de matrícula.

Finalment, pel que fa referència a la segona motivació abans assenyalada, la de la millora de la qualitat de la formació, des del govern de la Generalitat la considerem molt important, i l'estem impulsant per diversos camins: posada en marxa d'un Pla Pilot d'adaptació de titulacions a l'EEES (al qual, en les dues convocatòries que ha tingut fins ara s'hi han apuntat més de 80 titulacions de Grau i 17 Màsters europeus), convocatòria d'ajuts per a implementació de la metodologia ECTS o per a la internacionalització de Màsters i Doctorats, etc. Considerem que l'adaptació a l'EEES constitueix una magnífica oportunitat que hem de saber aprofitar per introduir les millores pedagògiques que ens duguin a aquesta millora en la formació de les persones. De fet, quan el DURSI examini les propostes de Programes oficials de Postgrau que li presentin les universitats catalanes, els aspectes que considerarà primordialment seran els de qualitat; juntament amb els aspectes de finançament, i sempre cercant una distribució òptima dels estudis de postgrau en el territori català, tenint en compte les potencialitats i especialitats de les universitats catalanes. El DURSI valorarà també especialment les propostes interuniversitàries que afavoreixin sinèrgies de col·laboració en favor de la qualitat. Col·laboracions que poden ser entre universitats catalanes o amb altres universitats europees o d'altres països del món.

Totes aquestes consideracions anteriors són generals, i en particular es poden aplicar a les carreres tècniques. Les especificitats de les titulacions tècniques haurien de residir essencialment en les competències genèriques i específiques a assolir, les quals s'haurien d'establir tenint bé en compte les diferents sortides professionals i escoltant els diferents àmbits amb expertesa en cada camp. Des del punt de vista pedagògic, l'assoliment d'aquestes competències segurament exigirà una major relació, en les activitats formatives, amb el món de l'empresa, així com la realització de suficient treball experimental. Si tot es fa bé, els estudiants normalment treballadors haurien de poder cursar els seus estudis amb un temps total no excessiu, assolint una formació apropiada per a la seva futura activitat.